

№ 09 (9464) 17 YANVAR 2024-cü il ÇƏRŞƏNBƏ

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

QƏZETİN ƏSASI 1918-Cİ İLDƏ QOYULMUŞDUR

◆ Prezident İlham Əliyevin Lənkəran və Neftçala rayonlarına səfəri

**Regionların
davamlı
inkışafı
dövlət
siyasətinin
prioritet
istiqamətidir**

Prezident İlham Əliyev yanvarın 16-da Lənkəran və Neftçala rayonlarına səfəri zamanı "Lenk Fruit" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin (MMC) Lənkəran rayonunun Separadi kəndində yeni salınmış sitrus bağında yaradılan şəraitlə tanış olub.

Prezident Lənkəran regional "ASAN xidmət" mərkəzinin açılışını edib, Ədliyyə Nazirliyinin Lənkəranda yeni inşa edilmiş müasir penitensiar kompleksində yaradılan şəraitle tanış olub, "Ləran" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin (MMC) qənnadi məhsullarının istehsalı müəssisəsinin fəaliyyəti ilə tanış olub.

Prezident İlham Əliyev Lənkəran şəhərində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət etdi.

❖ ❖ ❖

Dövlət başçısı Neftçala şəhərində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət etdi, Neftçala şəhərinin içməli su təchizatı sistemlərinin istismara verilməsi tövdbirində iştirak etdi.

→ 25

Azərbaycan enerji strategiyasına görə dünya liderləri sırasındadır

Dünya İqtisadi Forumunun 2023-cü il hesabatı bunu təsdiq edir

Azərbaycan Respublikası son illerde bir çox uğura imza atıb. Davos Dünya İqtisadi Forumunun dörd etdiyi hesabata osasen, ölkəmiz dünyada on müasir inkişaf göstəricisi olan inklüziv inkişaf sahəsində dünyada 25-ci yerdir. 2023-cü ilin sonunda bu təşkilatın dörd etdiyi digər hesabata osasen, enerji transformasiya sahəsində ölkəmiz dünyada 32-ci yerdədir. Nəzərə alınsa ki, ölkə iqtisadi imkanlarını görə dünyada 83-cü yerdədir, aydın olur ki, bu nailiyyotluların arxasında mükemmel idarəciliyi durur. Nəzərə alınmalıdır ki, cinsi tarix kəsiyində ölkəmizin orazi bütövülüyü və tam suverenliyi bərpa edilib. Belə bir şəraitdə işgaldan azad olunmuş orazılardan iqtisadi, sosial və humanitar reabilitasiya prosesi də uğurla gedir. Eyni zamanda ölkə uğuru sosial siyasetinə görə beynəlxalq təşkilatlar torofindən yüksək deyirləndirilir. Dünya İqtisadi Forumunun hesabatında ölkəmiz mövcud iqtisadi imkanları şəraitində golrların ölahi arasında ədalətli bölməsi sahəsində nümunə kimi təqdim edilmişdir.

→ 7

Dünyanın ən mötəbər beynəlxalq tədbiri

COP29-a layiqli evsahibliyi Azərbaycanın növbəti qlobal nailiyyəti kimi tarixə düşəcək

Bakıda keçiriləcək COP29 həm də Azərbaycana qarşı qorazlı siyaset yürüdən bəzi ölkə və təşkilatlara tutarlı cavabdır. Bu, göstərir ki, beynəlxalq təşkilatlar vasitəsilə Azərbaycana siyasi, iqtisadi tozayıqlar göstərilməsi üçün dəridən-qabıqdan çıxan Azərbaycanofob ölkə və qurumların çabaları həder gedib.

Faktür ki, COP29-a Azərbaycanın evsahibliyi etməsinə də həmin qorazlı ölkələr ongol törətməyə çalışırdılar. Səsvermə ərefəsindən bir çox ölkəyə tozayıqlar göstərildi ki, Azərbay-

cana səs verməsinə, ancaq burada da möğlülər uzlaşdırıldı. Azərbaycan yekdil qorarla COP29-a ev sahibi seçildi.

Bu da bir daha göstərir ki, mənşurların soylarına baxmayaraq, Azərbaycanın yüksəkin inkişafı, əldə etdiyi qələbələr sayesində ərazisinin təhlükəsiz məkəna çevirməsi dünya ölkələrinin diqqətini xüsusi cəlb edib və bu möhtəşəm nailiyyətlər, uğurlar beynəlxalq ictimaayı tərəfindən yüksək deyərləndirilir.

→ 7

Fransa Azərbaycanla körpüləri yandırıb

Ölkəmizə qarşı düşməncəsinə davranışlarından ən çox udusan Parisdir

Azərbaycan və Fransa arasında əlaqələr düzəlcək, amma körpü yandırınlarda deyil. Onlar qısa zamanda tarixinə harasında olmalıdır, orada da olacaqlar. Mənco, Fransada regiondakı bu siyasetlərinin onlara yaxşı heç no vermediyiననı anlayanlar az deyil. Dövlət başçımızın da vurğuladığı kimi, biz Fransaya öz meydancasında belə həddini göstərdik. Azərbaycana qarşı no BMT Təhlükəsizlik Şurasında, no Avropa Birliyində, no Frankofoniya zirvəsində fransızlar planlaşdırıqları həyata keçirə bildilər. Bunun üçün yetərinə tərəfdən tapmadılar.

Bu rüsvayçığının əsas səbəbkər Afrikadan qovulan Fransa rəhbərləridir. Bu rəhbərlər dənominde Fransa monəvi degradasiyannı necə dibino eniblər, bu ölkədə Xurşidbanu Natəvanın heykəli hədfə alıñır. Hətta heykəlin qoyulduğu yerdən götürülməsinə çalışılır. Bunu qadın azadlığı ilə bağlı özünüň mübarizədə güya önde olduğunu göstərməyə çalışan ölkə edir. Nətəvan şair olmaqla yanaşı, müsləmən dünyasında qadın azadlığı məsələsini ilk qaldıran xanımlardan biri idi.

→ 10

Zəngəzur dəhlizinin dalana dirənməsi daha çox Ermənistanın ziyanı nadır

Zəngəzur dəhlizi məsələsinin indiyədək həll olunmamasının sebəbi də dünyada baş verən bu gərgin münasibətlərdən qaynaqlanır. Ermənistan indiyədək müstəqil dövlət kimi formalaşma bilməyib. Bu üzən həmisi böyük dövlətlərin əlində alətə çevrilir, həmisi proses indi də davam edir. Nikol Paşinyan Rəsiyədən üz döndərək Qərble anlaşmaz isteyir. İndi bir-biri ilə düşməngilik edən bu iki güz mərkəzi Ermənistanı tozayıq edir. N.Paşinyanın Anadolu türkləri demisi "Gah İsaya, gah da Musaya yarınmaq" istəmosi regionda konar qüvvələrin görənlik yaratmasının əsas səbəbidir. Azərbaycan Prezidenti yanvarın 10-da yerli televiziya kanallarına verdiyi müsahibəsində Ermənistanın bu sürüşkən xarici siyaseti barədə demişdir: "Çünki bəziləri indi yarısa çıxıblar ki, danışqlar bu ölkədə keçirilsin, o ölkədə keçirilsin, ya üçüncü ölkədə keçirilsin. Bu, bə qədər geosiyasi rəqabətə bənzəyən bir şeydir. Mən bunu istəmədim. Mən ümumiyyətə istəmədim ki, Ermənistan-Azərbaycan münasibətəri geosiyasi mövzuya çevrilsin".

→ 10

Prezident İlham Əliyevin Lənkəran və Neftçala rayonlarına səfəri

Regionların davamlı inkişafı dövlət

"Lenk Fruit" MMC-nin sitrus bağında yaradılan şəraitlə tanışlıq

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 16-da Lənkəran rayonuna səfər edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlət başçısı "Lenk Fruit" Məhdud Məsuliyyətli Comitiyotinin (MMC) Lənkəran rayonunun Separadi kəndində yeni salınmış sitrus bağında yaradılan şəraitlə tanış olub.

"Lenk Fruit" MMC-nin direktoru Namiq Cəbiyev Prezident İlham Əliyevi yeni sitrus bağı haqqında məlumat verdi. Bildirildi ki, bağın ümumi orası 150 hektardır. Burada osa-sən Türkiyədən gətirilmiş 141 min ədəd sitrus meyvələri, şəftalı və nektarin ağacı ekilib. Ümumi dəyəri 10,7 milyon manat olan layihə üçün Sahibkarlığın İnkişaf Fondu tərəfindən müəssisəsi 1 milyon manat güzətli kredit və Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi tərəfindən 148 min manat faiqəsiz kredit verilib.

On müasir agrotehniki xidmətlərin göstərildiyi bağda damcı üsulu ilə müasir su-varma şəbəkəsindən istifadə edilir. Bundan başqa, sitrus bağında respublikada ilk dəfə

olaraq qış aylarında şaxtanın temperaturunu normal dərcəyə salan, dəyəri 2,2 milyon ABŞ dolları olan 15 ədəd xüsusi avadanlıq quraşdırılıb.

Bir avadanlıq 9 hektar ərazini

saxtadan qoruyur. Növbəti il-lərdə dəha 5 ədəd belə avadanlıq quraşdırılması nö-zərdə tutulub.

Bildirildi ki, hazırda təsərrüfatda 110 hektar sahədə

narıngı və limon, 20 hektarda şəftalı, 5 hektar sahədə nekətarın və 7 hektarda gilomey-vo bağı salınıb. Sitrus əkin sahələrinin məhsuldarlığı hər hektardan 35-40 ton təs-

kil edəcək ki, bu da yerli növbəti il-lərdə dəha 5 ədəd belə avadanlıq quraşdırılması nö-zərdə tutulub.

Qeyd olundu ki, 2023-2024-cü təsərrüfat ilində 3 min ton məhsul yığılb və hazırda

yığım davam etdirilir. İstehsal olunan meyvələr ölkə bazarlarında satılmışla yanaşı, Rusiyaya da ixrac edilir. Gölöcəkdə təsərrüfatın daha da genişləndirilməsi, o cümlə-

don dağtayı orazılarda terras əkin sxemləri ilə sitrus sahələrinin yaradılması üçün hazırlanıq işləri aparılır.

Həzirdə təsərrüfatda 140 nöfər işlə təmin olunub.

Prezident İlham Əliyev Lənkəran regional "ASAN xidmət" mərkəzinin açılışını edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 16-da Lənkəran regional "ASAN xidmət" mərkəzinin açılışını edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin söri Ülvi Mehdiyev mərkəz barədə dövlət başçısına məlumat verdi.

Bildirildi ki, Lənkəran regional "ASAN xidmət" mərkəzi rayonun Qurumba kəndində inşa edilib. Mərkəz üçün ayrılmış iki hektar ərazidə üçmərtəbəli inzibati bina, fəvvaro, yərəstü avtomobil dayanacağı, istirahət və uşaq oylonca meydançası, "ASAN Kafe" yaradılıb.

Dövlət başçısı Lənkəran regional "ASAN xidmət" mərkəzini işə saldı.

Məlumat verildi ki, Lənkəran, Astara, Lerik və Yardımlı rayonlarında qeydiyyatda olan ümumilikdə 500 minə yaxın vətəndaş xidmət edəcək mərkəz orası məhdudiyyəti olmadan fəaliyyət göstərəcək. Burada 214 oməkdaş və 40 könüllü çələngçək.

Mərkəz videomüşahidə kameraları, yanğınsöndürmə, mərkəzləşdi-

7 rayonda təhlillər aparılıb. Təhlillər noticəsində proqnozlaşdırılan müraciət sayı və elverişli coğrafi mövqeyə uyğun olaraq Ağdam, Laçın və Cəbrayıllı rayonlarında "ASAN xidmət" mərkəzlərinin qurulmasının möqsədə uyğunluq müəyyənləşdirilib. Eyni zamanda Şuşa şəhərində "ASAN xidmət" inşası davam etdirilir.

Qeyd edək ki, həzirdə ölkəmədə 26 "ASAN xidmət" mərkəzi fəaliyyət göstərir. Lənkəran "ASAN xidmət" mərkəzi sayca 27-cidir.

"ASAN xidmət" mərkəzlərində müxtəlif dövlət orqanları, homçının özəl şirkətləri və müsəssələr tərəfindən vətəndaşlara təmamilikdə 400-ə yaxın, "ASAN kommunal" mərkəzlərində isə "Azərişq" ASC, "Azerusu" ASC və "Azeriqaz" İB tərəfindən 55 xidmət göstərilir.

Bu il yanvarın 8-dək "ASAN xidmət" mərkəzlərinə 8 milyon 890 minənən çox vətəndaş tərəfindən 70 milyona yaxın müraciət daxil olub. Keçirilən rəy sorgularına əsasən, vətəndaşların xidmətlərdən mövqulunluq 99,8 faiz toşkil edir.

Dövlət Agentliyi "ASAN xidmət" modelinin ixracı ilə bağlı 20-dən çox ölkə və beynəlxalq toşkilatla müqavilə imzalayıb.

İlmət verildi ki, Lənkəran, Astara, Lerik və Yardımlı rayonlarında qeydiyyatda olan ümumilikdə 500 minə yaxın vətəndaş xidmət edəcək mərkəz orası məhdudiyyəti olmadan fəaliyyət göstərəcək. Burada 214 oməkdaş və 40 könüllü çələngçək.

Mərkəz videomüşahidə kameraları, yanğınsöndürmə, mərkəzləşdi-

rilmış havalandırma sistemləri, "ASAN ödəniş" terminalları, elektron şikayət, elektron rəy sorğusu və Çağrı mərkəzində zəng köşkləri və müasir avadanlıqlarla təchiz edilib.

Regionda startapların inkişafını təmin etmək məqsədilə burada "INNOLAND" İnkubasiya və Akcelerasiya Mərkəzi de fəaliyyət göstərəcək.

Burada həmçinin ASAN İnnovativ İnkişaf Mərkəzinin fəaliyyət göstərəcək.

Mərkəz videomüşahidə kameraları, yanğınsöndürmə, mərkəzləşdi-

rişətənək sistemləri, "ASAN ödəniş" terminalları, elektron şikayət, elektron rəy sorğusu və Çağrı mərkəzində zəng köşkləri və müasir avadanlıqlarla təchiz edilib.

Regionda startapların inkişafını təmin etmək məqsədilə burada "INNOLAND" İnkubasiya və Akcelerasiya Mərkəzi de fəaliyyət göstərəcək.

Qeyd olundu ki, fevralın 7-de keçiriləcək prezident seçkiləri ilə əlaqədər "ASAN xidmət" mərkəzlərində innovativ həll təmin edilib.

Belə ki, mərkəzlərdə olan "ASAN növbə" terminallarının "Seçici statutunu yoxla" adlı funksional bölmə olacaq olunur. Vətəndaşlar şəxsiyyət vəsiqələrini qeyd edilən yerde oxudaraq adlarını seçici siyahısında yoxlaya və hansı seçki məntəqəsində səs verməli olduğunu öyrənə bilərlər. Homçının qeydiyyat üzrə seçki dairəsi və məntəqəsi, səs veriləcək seçki məntəqəsinin ünvanı haqqında

məlumatları əldə etmək mümkündür. Bu yeni layihə Mərkəzi Seçki Komissiyası və "ASAN xidmət"in birgə layihəsi çərçivəsində reallaşdırılır. Eyni zamanda "Yaşlı dünya namənə homməylik illi" çərçivəsində "ASAN xidmət" tərəfindən həyata keçiriləcək tədbirlərlə bağlı konseptual plan hazırlanıb. Plana əsasən, bir sıra forum, müsabiqə, həkaton və festivallar toşkil olunacaq.

Dövlət başçısına Lənkəran "ASAN xidmət" mərkəzində tətbiq olunacaq innovativ yeniliklər - İntellektual məhsul ixracı, Etihad Fondu, Dövlət Xidmətlərinin Akcelerasiya Mərkəzi, Universal operator, Süni intellekt əsaslı xidmətlər və smart qolbaq barədə məlumat verildi. İşğaldan azad olunmuş orazilərdə "ASAN xidmət"lə əlaqədar bildirildi ki, mərkəzlərin qurulması üçün Dövlət Agentliyi tərəfindən

Prezident İlham Əliyevin Lənkəran və Neftçala rayonlarına səfəri

siyasətinin prioritət istiqamətidir

Lənkəranda müasir penitensiar kompleks istifadəyə verilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 16-da Ədliyyə Nazirliyinin Lənkəranda yeni inşa edilmiş müssisə penitensiar kompleksində yaradılan şəraitlə tanış olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, ədliyyə naziri Fikrət Məmmədov dövlət başçısına yeni penitensiar müssisə barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, ümumi saxlama limi 1300 nəfərlik olan penitensiar kompleks iki zonadan ibarətdir. Burada istintaq tocridxanasında bərasında həbs qotimdan tədbiri seçilmiş şəxslərin, cozaçokmə müssisəsində isə məhkumların məhkəmə hökmüne əsasən müxtəlif rejimlərdə saxlanılması nəzərdə tutulur. Müssisədə əsasən conub zonası və bu bölgəyə yaxın olan orazılarda yaşayan şəxslər saxlanılacaq ki, bununla onlar öz ailələri ilə daha asan və rahat görüşə biləcəklər.

Kompleksdə kamera tipli 7 korpus inşa olunub və burada hər cür şərait yaradılıb. Məhkumların hüquqlarının etibarlı təmin olunması məqsədiylə onların ailələri ilə uzunmüddətli görüş üçün zəruri möşət avadanlığı ilə təchiz edilmiş 19 stu-

dio mənzil tipli otaqlar, habelə qismüddəti görsülər üçün kabinolar istifadəyə verilib. Burada məhkumların asudə vaxtlarını somorali keçirmələri üçün kitabxana, televizor otagi, idman meydançası var. Müssisəsində istehsalat sahələri yaradılıb, bərbərxana, dorzi xidmətləri təşkil edilib.

Diqqətli çatdırıldı ki, saxlanılan şəxslər yüksəkkeyfiyyətli tibbi xidmətin göstərilməsi üçün kompleksin müasir avadanlıqla və geniş dərəmələrlə ilə təchiz olunmuş Tibb-sanitar bölməsi fəaliyyət göstərir. Bölmədə kardioloq, stomatoloq, fizioterapeut, rentgen, ultrasos, müayinəçi, cerrahiyyə, manipulyasiya, ambulator və stationar şəraitdə müayinə və müalicə otaqları, laboratoriya, intensiv terapiya çarşayıları, kamerapalatalar mövcuddur.

Kompleksdə saxlanılan şəxslər üçün həmçinin psixoloq və ibadət otaqları ayrılmışdır. Eyni zamanda

məhbusların keyfiyyətli qidalanmasına tömən etmek üçün müasir avadanlıqla təchiz edilmiş motbox, yeməkxana, habelə sonrakı tipli qırğuları olan camasırxana yaradılıb. Mühafizəni tömən edən osgorlular üçün ərazidə kazarma, tolım otaqları, qarovalı binası, kinoloji mərkəz, avtopark inşa olunub.

Bundan əlavə, məhbusların məhkəmə iclaslarında məsafədən - videokonfrans vasitəsilə iştirak, habelə telefon danışçıları və video-görüş üçün lazımi avadanlıqla tö-

hiz olmuş xüsusi otaqlar qurulub, istintaq hərəkətlərinin aparılması, vəkillər ilə görüşləri üçün zəruri şərait yaradılıb.

Komplekslə tanışlıq zamanı dövlət başçısına müssisəsində quraşdırılmış "ÖN TEZ" (Ədliyyə Nazirliyinə Tacili Elektron Zəng) Xidmət platforması nümayiş etdirilib.

Ədliyyə Nazirliyinin innovativ məhsulü olan "ÖN TEZ" Xidməti əmək, maliiyyə və digər resurslara qənaət etməklə istənilən yerdə virtual platforma əsasında vətəndaş-

ra nazirliyi videozəng vasitəsilə müraciət edərək məsafədən müxtəlif ədliyyə xidmətlərindən (notariat, vətəndaşlıq vəziyyəti aktlarının dövlət qeydiyyatı, məhkəməye müraciət və məhkəmə qararlarının icrası və s.) eyni vaxtda yararlanmaq imkanı verir. Həmçinin əhaliyə xidmət sahəsində ölkədə ilk dəfə bu platformada tətbiq edilən "süni intellekt" insanın davranışını vizuallaşdıraraq xidmət üçün müraciət etmiş şəxslər ünsiyyət qurur, istiyinə uyğun şəraitlərə tətbiq olunur.

Şəhərin əhalisi 2024-ci ilin

yanmasına və təqdim olunmasını tömin edir.

Smart konsepsiya əsasən "ÖN TEZ" Xidmətində vətəndaşın şəxsiyyəti "Üztənə" sistemi əsasında avtomatlaşdırılmış qaydada eyniləşdirilir, xidmət üzrə sənədlər iso ani vaxt rejimində icra edilərək yerindən çap olunur.

Bu yeni platforma Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın tövəbbüsü olan DOST, habelə "ASAN xidmət" mərkəzlərində, Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda artıq tətbiq edilir.

"ÖN TEZ" Xidmətin Lənkəran penitensiar kompleksində istifadəyə verilən məhkumlara, onlarla görüşə golon vətəndaşlara, eləcə də müssisəsinə oməkdaşlarına ədliyyə xidmətlərinə yerində bəhərolunmox imkanı verəcək.

Kompleksin yerləşdiyi ərazi-də oməkdaşlar üçün altı mərtəbəli 30 mənzilli xidməti yaşayış binası inşa edilib.

Prezident İlham Əliyev Bakının Umbaki qəsəbəsində yeni istifadəyə verilmiş penitensiar kom-

pleks barədə də məlumat verildi. Bildirildi ki, beynəlxalq standartlara uyğun inşa olunmuş Umbaki penitensiar kompleksi də qarşıq rejimli olmaqla iki zonadan - istintaq tocridxanasından və cazaçokmə müssisəsindən ibarətdir. Toçridxanada təqsirləndirilən şəxslər, müssisədə isə ağır və digər cinayət törətməyə görə azadlıqdan məhrum edilmiş məhkumlar saxlanılır. Kompleksdə 19 müxtəlif rejimli kamerası tətbiq edilir. Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda artıq tətbiq edilir.

"ÖN TEZ" Xidmətin Lənkəran penitensiar kompleksində istifadəyə verilən məhkumlara, onlarla görüşə golon vətəndaşlara, eləcə də müssisəsinə oməkdaşlarına ədliyyə xidmətlərinə yerində bəhərolunmox imkanı verəcək.

Kompleksin yerləşdiyi ərazi-də oməkdaşlar üçün altı mərtəbəli 30 mənzilli xidməti yaşayış binası inşa edilib.

Prezident İlham Əliyev Bakının Umbaki qəsəbəsində yeni istifadəyə verilmiş penitensiar kom-

Lənkəranda qənnadı məhsullarının istehsalı müəssisəsinin fəaliyyəti ilə tanışlıq

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 16-da Lənkəranda "Laran" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin (MMC) qənnadı məhsullarının istehsalı müəssisəsinin fəaliyyəti ilə tanış olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Laran" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin (MMC) qənnadı məhsullarının istehsalı müəssisəsinin fəaliyyəti ilə tanış olub.

Cəmiyyətin direktoru Nurlan Nuraliyev dövlət başçısına müssisədə yaradılan şərait və istehsal olunan məhsullar barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, ümumi dəyəri 5 milyon manat olan layihənin həyata keçirilməsinə dövlət dəstəyi olaraq Sahibkarlığın İnkısa Fondu 1,2 milyon manat güzəştli kredit ayırdı.

Ardı 4-cü sah.

Prezident İlham Əliyevin Lənkəran və Neftçala rayonlarına səfəri

Regionların davamlı inkişafı dövlət siyasətinin prioritet istiqamətidir

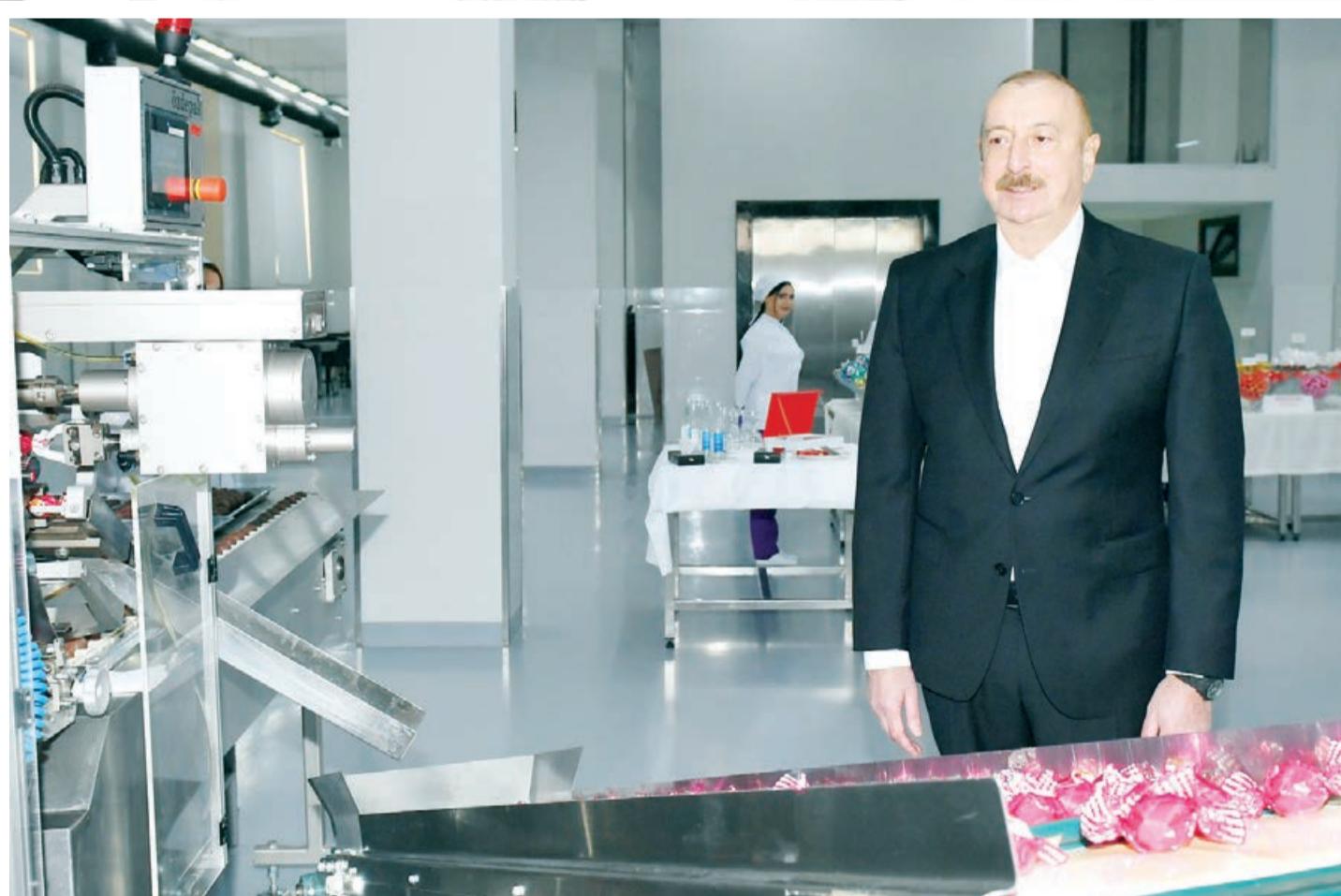
Lənkəranda qənnadı məhsullarının istehsalı müəssisəsinin fəaliyyəti ilə tanışlıq

Əvvəl 3-cü sah.

İllik istehsal gücü natura ifadəsində 2000-2500 ton (hərəkət 1500-1800 ton istehsal edilir) olan müəssisədə 5 növ-də və 56 çeşidde, o cümlədən karamel, lokum, şokoladlı lokum, marmelad, şokoladlı marmelad istehsal edilir. Burada quraşdırılan avadanlıq Braziliya, Türkiyə, Çin və Rusiya istehsalıdır. Müəssisədə istehsal edilən məhsullar daxili bazarla yanaşı, Rusiya, İsrail, Özbəkistan, Qazaxstan, Türkmenistan, Moldova və İraqa da ixrac olunur.

Hərəkət müəssisədə 120 nəfər çalışır. Ümumi sahəsi 4900 kvadratmetr olan müəssisənin ərazisində əsas bina, qazanxana, keçid monteqosu, yanğın əleyhino su anbarı, transformator yarımstansiyası inşa edilib. Ərazidə geniş yaşlılıq sahəsi yaradılıb.

Lənkəran şəhərində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 16-da Lənkəran şəhərində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəni ziyarət edib. AZERTAC xəbər verir ki, dəsini ziyarət edib. AZERTAC xəbər verir ki, dövlət başçısı abidənin öünü gül dəstəsi qoydu.

Neftçalada Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 16-da Neftçala rayonunda səfərdə olub. AZERTAC xəbər verir ki, dövlət başçısı Neftçala şəhərində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət edib və öünü gül dəstəsi qoyub.

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 7

QƏRAR

Bakı şəhəri, 12 yanvar 2024-cü il

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2013-cü il 2 sentyabr tarixli 244 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Malların müvəqqəti ixrac gömrük proseduru altında yerləşdirilməsi Qaydaları"nda, 2013-cü il 2 sentyabr tarixli 245 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Malların müvəqqəti idxl xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilməsi Qaydaları"nda, 2014-cü il 18 fevral tarixli 48 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Tikinti layihəsinin texnologiya bölməsinin hazırlanması tələb olunan hallar"nda, 2014-cü il 21 fevral tarixli 51 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Ərazilərin zonalasdırılması, tikintinin növü və miqyası ilə bağlı müfəssəl Qaydaları"nda və 2015-ci il 8 sentyabr tarixli 296 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının ərazi sularında üzmə Qaydaları"nda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin sökkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Qida təhlükəsizliyi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 5 may tarixli 523-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Yeyinti məhsulları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" 2000-ci il 26 yanvar tarixli 267 nömrəli, "Yeyinti məhsulları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" 2003-cü il 23 oktyabr tarixli 969 nömrəli formanının 1.3-cü bəndində əsasən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetini qərara alı:

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2013-cü il 2 sentyabr tarixli 244 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Malların müvəqqəti ixrac gömrük proseduru altında yerləşdirilməsi Qaydaları"nda, 2014-cü il 21 fevral tarixli 48 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Tikinti layihəsinin texnologiya bölməsinin hazırlanması tələb olunan hallar"nda, 2014-cü il 21 fevral tarixli 51 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Ərazilərin zonalasdırılması, tikintinin növü və miqyası ilə bağlı müfəssəl Qaydaları"nda və 2015-ci il 8 sentyabr tarixli 296 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının ərazi sularında üzmə Qaydaları"nda dəyişiklik edilməsi barədə

altında yerləşdirilmiş Qaydalarının 2.3.1-ci yarimbəndində "yeyinti məhsullarının, spirli və spirtsiz içkilərin" sözü "qida məhsullarının" sözü ilə ovoz edilsin.

2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2013-cü il 2 sentyabr tarixli 245 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Malların müvəqqəti idxl xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilməsi Qaydaları"nda, 2014-cü il 21 fevral tarixli 48 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Tikinti layihəsinin texnologiya bölməsinin hazırlanması tələb olunan hallar"nda, 2014-cü il 21 fevral tarixli 51 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Ərazilərin zonalasdırılması, tikintinin növü və miqyası ilə bağlı müfəssəl Qaydaları"nda və 2015-ci il 8 sentyabr tarixli 296 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının ərazi sularında üzmə Qaydaları"nda dəyişiklik edilməsi barədə

altında yerləşdirilmiş Qaydalarının 2.3.1-ci yarimbəndində "yeyinti məhsullarının, spirli və spirtsiz içkilərin" sözü "qida məhsullarının" sözü ilə ovoz edilsin.

3. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2013-cü il 2 sentyabr tarixli 245 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Malların müvəqqəti idxl xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilməsi Qaydaları"nda, 2014-cü il 21 fevral tarixli 48 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Tikinti layihəsinin texnologiya bölməsinin hazırlanması tələb olunan hallar"nda, 2014-cü il 21 fevral tarixli 51 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Ərazilərin zonalasdırılması, tikintinin növü və miqyası ilə bağlı müfəssəl Qaydaları"nda və 2015-ci il 8 sentyabr tarixli 296 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının ərazi sularında üzmə Qaydaları"nda dəyişiklik edilməsi barədə

altında yerləşdirilmiş Qaydalarının 2.3.1-ci yarimbəndində "yeyinti məhsullarının, spirli və spirtsiz içkilərin" sözü "qida məhsullarının" sözü ilə ovoz edilsin.

5.1. 8.13-cü bəndində "icmolu su, ərzaq" sözü "qida məhsulları" sözü ilə ovoz edilsin;

5.2. 18.3.5-ci yarimbəndində "(orzaq)" sözü "qida" sözü ilə, 1.20-ci bəndində "Yeyinti" sözü "Qida" sözü ilə ovoz edilsin.

*Oli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri*

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 11

QƏRAR

Bakı şəhəri, 12 yanvar 2024-cü il

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin "Azərbaycan Respublikası dövlət sərhədinin mühafizəsinin gücləndirmək tədbirleri haqqında" 1992-ci il 16 oktyabr tarixli 560 nömrəli, "Azərbaycan Respublikası dövlət sərhədinin mühafizəsinin gücləndirmək məqsədi ilə əlavə qayda və əsasnamələrin təsdiq edilməsi haqqında" 1993-cü il 9 mart tarixli 140 nömrəli, "Təhsil müəssisələrində, xəstəxanalarda və sosial sahənin digər ictimai müəssisələrində vətəndaşların qida normallarının tətbiq edilməsi haqqında" 1994-cü il 9 mart tarixli 103 nömrəli, "Azərbaycan Respublikasında ixrac-idxl əməliyyatları üzrə gömrük rüsumlarının dərəcələri haqqında" 1998-ci il 22 aprel tarixli 91 nömrəli, "Meşə təsərrüfatına dair bəzi normativ-hüquqi aktlar barədə" 1999-cu il 26 aprel tarixli 70 nömrəli və "Atmosfer havasına atılan zərərlərin, ona fiziki təsir mənbələrinin inventarlaşdırılması Qaydaları", "Atmosfer havasının mühafizəsi sahəsində dövlət nəzarətinin həyata keçirilməsi Qaydası", "Atmosfer havasına zərərlər kimyəvi, bioloji və fiziki təsir göstərən mənbələri olan hüquqi şəxslərin atmosfer havasının mühafizəsinə həyata keçirmə Qaydası" və "Atılmanın texniki normativlərinin və atılmanın yol verilən həddinin tətbiq edildiyi obyektlərin Siyahısı"nın təsdiq edilməsi haqqında" 2002-ci il 15 aprel tarixli 63 nömrəli qərarlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin sökkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Qida təhlükəsizliyi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 5 may tarixli 523-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Yeyinti məhsulları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" 2000-ci il 26 yanvar tarixli 267 nömrəli, "Yeyinti məhsulları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" 2003-cü il 23 oktyabr tarixli 969 nömrəli formanının 1.3-cü bəndində əsasən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetini qərara alı:

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1992-ci il 16 oktyabr tarixli 560 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu (Cild I) ilə təsdiq edilmiş 3 nömrəli əlavə - "Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədində profilaktik təqəlləq və baytar-sanitar rejimində dair Qaydalar"ın 5.3-cü bəndindən birinci məhsulları ilə əsasən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetini qərara alı:

1.1. 4.9-cu bəndində yedinci abzasında "yeyinti" sözü "qida" sözü ilə ovoz edilsin;

1.2. 5-ci hissədə "ərzaq" sözü "qida" sözü ilə ovoz edilsin;

1.3. 5.1-ci hissədə "ərzaq" sözü "qida" sözü ilə ovoz edilsin;

1.4. 5.3.1-ci hissədə "ərzaq" sözü "qida" sözü ilə ovoz edilsin;

1.5. 5.3.2-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə, "Ərzaqın" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.6. 5.3.3-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.7. 5.3.4-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.8. 5.3.5-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.9. 5.3.6-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.10. 5.3.7-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.11. 5.3.8-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.12. 5.3.9-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.13. 5.3.10-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.14. 5.3.11-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.15. 5.3.12-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.16. 5.3.13-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.17. 5.3.14-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.18. 5.3.15-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.19. 5.3.16-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.20. 5.3.17-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.21. 5.3.18-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.22. 5.3.19-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.23. 5.3.20-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.24. 5.3.21-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.25. 5.3.22-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.26. 5.3.23-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.27. 5.3.24-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.28. 5.3.25-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.29. 5.3.26-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.30. 5.3.27-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.31. 5.3.28-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.32. 5.3.29-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.33. 5.3.30-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.34. 5.3.31-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.35. 5.3.32-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.36. 5.3.33-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.37. 5.3.34-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.38. 5.3.35-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.39. 5.3.36-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.40. 5.3.37-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.41. 5.3.38-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.42. 5.3.39-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;

1.43. 5.3.40-ci hissədə "ərzaqların" sözü "Qida" sözü "Qidanın" sözü ilə ovoz edilsin;</p

Davamlı inkişaf, möhtəşəm quruculuq, böyük Zəfər

Azərbaycan enerji strategiyasına görə dünya liderləri sırasındadır

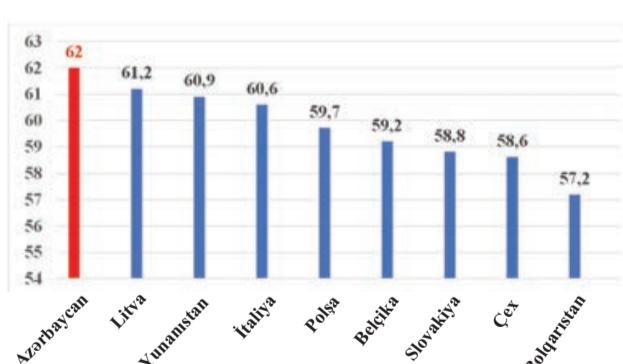
Dünya İqtisadi Forumunun 2023-cü il hesabatı bunu təsdiq edir

Azərbaycan Respublikası uğurla inkişaf edir və çox önəmlidir ki, bu inkişaf davamlıdır və inklüziv cəmiyyətin formallaşmasına xidmet edir. Beynəlxalq təşkilatların çoxsaylı hesabatları və dərc edilmiş analitik təhlillər bunu sübut edir. Bu uğurların qazanılmasında Ulu Önder Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu və son 20 ilde tam yeni soviyyəyə qaldırılmış, müasir elmə əsaslanan yeni dövlət idarəetmə texnologiyaları durur.

Keçən 2023-cü ilin sonunda Azərbaycan Respublikasının uğurlarını eks etdirən və davamlı inkişafına xidmət edən yeni bir hesabat dərc edildi. Dünya İqtisadi Forumunun 2023-cü il üçün dərc etdiyi bu hesabata əsasən, Azərbaycan Respublikası iqlim döyişmələrinin, qarşısının alınması üçün on əhəmiyyətli tədbirlərin nüscəsi olan enerji keçidi (transformasiyası) göstəricisinin görə dünyada yüksək nailiyət nümayiş etdirib və bir çox dünya ölkələrini, o cümlədən "böyük yeddişlik" (G7), Avropanın üzvü olan bezi dövlətləri geridə qoyub. Bakıda 2024-cü ilde keçiriləcək COP29 sessiyası orəfəsində bu göstəricilərin dərc edilməsi olduqca önəmlidir və ölkəmizin bu tədbirin keçirilməsi üçün seçilməsinin əsaslı olmasına bir dəfə göstərir.

İqlim döyişmələri boşarıyyət qarşısında duran və davamlı inklüziv inkişafi on global çağırışlar sırasındadır. Bu çağırış cavab vermek, iqlim döyişmələrinin hazırlığı və gelecek nöşflər üçün tərəfdən fəsədləri qarsılıqlaşdırma üçün milli və beynəlxalq soviyyəde bir çox tədbir həyata keçirilir. Bu tədbirlər arasında iqlim döyişmələrinə aid olan BMT-nin Çərçivə Konvensiyasına qoşulmuş ölkələrin beynəlxalq konfransları xüsuslu əhəmiyyət daşıyır. Konvensiyadan məqsədi iqlim döyişmələrinə qarşı mübarizənin gücləndirilməsi və artıq baş vermiş və potensial təsirlərin yumşaldılmasıdır. Hazırda göstərilən çərçivə konvensiyaya 190-dan çox ölkə qoşulub və onlar mütəmadi olaraq bu mövzuya həsr olunmuş global məqyasda konfranslar keçirilir. Bu tədbirlər "konvensiya tərəfdəşlərinin konfransı"dır və ingiliscə dilində adının baş hərflərinin ixtisarı şəklində "COP" və tədbirin saycə ardıcılığını eks etdirən rəqəmlər işarələndirilir. 2023-cü ilde bu konfrans, yəni COP Dubayda keçirilmişdir və 1992-ci ildən sonra sayıca 28-ci olduğunu üçün COP28 kimi məlumdur. Konvensiya iştirakçılarının ümumi qorarı əsasında 2024-cü ildəki 29-cu konfrans - COP29 Azərbaycan Respublikasının paytaxtı Bakıda keçiriləcək.

Azərbaycan Respublikasının belə bir möhtəşəm dünya məqyasında tədbirin keçirilməsi üçün seçilmişənən deyil. İqlim döyişmələrinin qarşısının alınması və artıq bu istiqamətdə baş vermiş təsirlerin yumşaldılması ilə növbədə istiqaməti effektini tərəfdən qazalar atmosferə tullanmasına yə sifir soviyyəsinə endirilməsinə, ya da əhəmiyyətli dərəcədə azaldılmışdır. Bu təsirlerin qarşısında tədbirin keçidinin (transformasiyası) əsas istiqaməti olan bərpa edilməyən qazıntı (fossil) enerji mənbələrindən (kömür, neft, qaz, torf, müxtəlif növ bitumlar, çist qazı və s.), bərpa olunan enerjidən (günəş, külək, su axarları və s.) istifadəyə keçmək deməkdir. Dünya İqtisadi Forumu bu prosesləri son on illikdə, yəni 2014-2023-cü ildə necə getdiyini təhlil etmişdir. Bu təhlilə əsasən, dünya ölkələrinin Enerji Keçidi (Transformasiyası) indeksini hesablamışdı. Tədqiqatlar göstərdi ki, bəs siyahıya İsvəç 55 indeksi ilə başlıq olur. Minimal Enerji Transformasiyası indeksi (40) Yəmən Respublikasında qeyd edilib. Azərbaycan Respublikasının indeksi 62-yə borabəndir və bu göstərici ilə ölkəmiz dünyada 32-ci yerdədir. Şəkil 1-də Azərbaycan Respublikasının və bəzi iqtisadi inkişaf etmiş ölkələrin enerji keçidi indeksi barəsində məlumatlar təqdim olunmuşdur.

Şəkil 1. Azərbaycan Respublikası və bəzi iqtisadi inkişaf etmiş ölkələrin Enerji Keçidi (Transformasiya) Indeksi. Mənbə: Dünya İqtisadi Forumu, 2023.

Şəkil 1-dən görüldüyü kimi, son on ildə (2014-2023) iqlim döyişmələri kimi global çağırışın qarşılıqlı istiqamətində Azərbaycan Respublikası əhəmiyyətli işlər həyata keçirmişdi və bunun nöticəsində ölkənin enerji keçidi göstəricisi kifayət dərəcədə yüksəkdir. Bu, ilk növbədə dövlətin inkişaf strategiyasının innovativ və davamlı olması, dövlət idarəciyində dünyada ilk dəfə tətbiq edilən tam yeni dövlət

idarəciliğin texnologiyalarının istifadəsinin nüscəsidir. Hazırda bu sahədə qazanılan uğurlar dövlət siyasetinin daha bir nümunəsi kimi deyirləndirilir bilər.

Dünya İqtisadi Forumunun enerji keçidini həsr olunmuş hesabatı 2023-cü ilin sonunda dərc edilmişdir və tədqiqa 120 ölkə colb edilmişdir. Onların əhəmiyyətli payı Dünya Bankının təsnifatına görə golirləri yüksək olan ölkələr qrupuna aiddir. Şəkil 1-də təqdim olunmuş ölkələr də Azərbaycan Respublikası ilə birlikdə yüksək golirləri olan dövlətlər qrupuna aiddir. Bütün ölkə isə həzirdə ortagörlü ölkələr qrupundadır. Buna baxmayaraq, Azərbaycanın enerji keçidi sahəsində qazandığı nüscələr göstərilən yüksəkgölərlər ölkələrdən daha əhəmiyyətliyidir.

Keçən 2023-cü ilin sonunda Azərbaycan Respublikasının uğurlarını eks etdirən və davamlı inkişafına xidmət edən yeni bir hesabat dərc edildi.

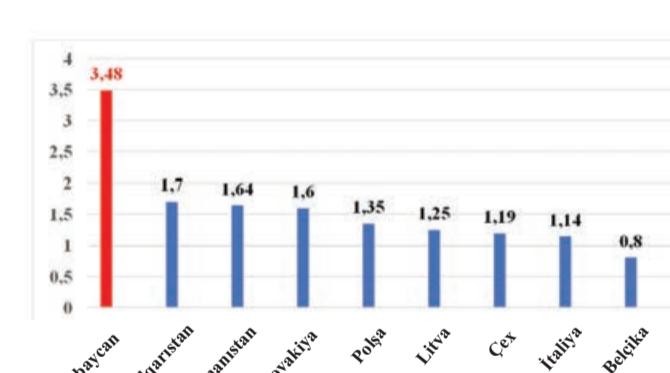
Dünya İqtisadi Forumunun 2023-cü il üçün dərc etdiyi bu hesabata əsasən, Azərbaycan Respublikası iqlim döyişmələrinin, qarşısının alınması üçün on əhəmiyyətli tədbirlərin nüscəsi olan enerji keçid (transformasiyası) göstəricisinin görə dünyada yüksək nailiyət nümayiş etdirib və bir çox dünya ölkələrini, o cümlədən "böyük yeddişlik" (G7),

Avropanın üzvü olan bezi dövlətləri geridə qoyub. Bakıda 2024-cü ildə keçiriləcək COP29 sessiyası orəfəsində bu göstəricilərin dərc edilməsi olduqca önəmlidir və ölkəmizin bu tədbirin keçirilməsi üçün seçilməsinin əsaslı olmasına bir dəfə göstərir.

İqlim döyişmələri boşarıyyət qarşısında duran və davamlı inklüziv inkişafi on global çağırışlar sırasındadır. Bu çağırış cavab vermek, iqlim döyişmələrinin hazırlığı və gelecek nöşflər üçün tərəfdən fəsədləri qarsılıqlaşdırma üçün milli və beynəlxalq soviyyəde bir çox tədbir həyata keçirilir. Bu tədbirlər arasında iqlim döyişmələrinə aid olan BMT-nin Çərçivə Konvensiyasına qoşulmuş ölkələrin beynəlxalq konfransları xüsuslu əhəmiyyət daşıyır. Konvensiyadan məqsədi iqlim döyişmələrinə qarşı mübarizənin gücləndirilməsi və artıq baş vermiş və potensial təsirlərin yumşaldılmasıdır. Hazırda göstərilən çərçivə konvensiyaya 190-dan çox ölkə qoşulub və onlar mütəmadi olaraq bu mövzuya həsr olunmuş global məqyasda konfranslar keçirilir. Bu tədbirlər "konvensiya tərəfdəşlərinin konfransı"dır və ingiliscə dilində adının baş hərflərinin ixtisarı şəklində "COP" və tədbirin saycə ardıcılığını eks etdirən rəqəmlər işarələndirilir. 2023-cü ilde bu konfrans, yəni COP Dubayda keçirilmişdir və 1992-ci ildən sonra sayıca 28-ci olduğunu üçün COP28 kimi məlumdur. Konvensiya iştirakçılarının ümumi qorarı əsasında 2024-cü ildəki 29-cu konfrans - COP29 Azərbaycan Respublikasının paytaxtı Bakıda keçiriləcək.

Şəkil 2-də təqdim olunmuş rəqəmlərdən aydın olur ki, müqayisədən ölkələrin iqtisadi imkanları fərqlidir. Bu ölkələr arasında çox yüksək iqtisadi imkanları olan Belçika və İtaliya da mövcuddur ki, onlarda ildə hər nöfər düşən ÜDM-in həcmi, məvafiq olaraq, 60 və 50 min ABŞ dollarından (alıcılıq qabiliyyəti pariteti ilə) yüksəkdir. Cədvəldə təqdim olunmuş digər ölkələrin iqtisadi göstəriciləri də yüksəkdir. Bu ölkələrdə ildə hər nöfər düşən ÜDM-in dəyəri 30-40 min ABŞ dolları təşkil edir. Belə bir şəraitdə iqtisadi imkanları dəha məhdud olan ölkələr (alıcılıq qabiliyyəti pariteti nöfər almırla) Azərbaycan Respublikası enerji keçidindən dəha yüksək nüscələrə əldə etmişdir.

Dövlət idarəciliyində çox sadə bir tonlik mövcuddur: fealiyyətin nüscəsi iki ailim - imkan və bu imkanlar necə idarə olunduğundan asılıdır. Məhdud imkanlar şəraitində yüksək nüscələr qazanılmış idarəciliyin yüksək soviyyədə olmasına dələlət edir. Beynəlxalq statistikada bu prosesi dəyərləndirmək üçün istifadə olunan üssüllər bərpa edilməyən qazıntı (fossil) enerji mənbələrindən (kömür, neft, qaz, torf, müxtəlif növ bitumlar, çist qazı və s.), bərpa olunan enerjidən (günəş, külək, su axarları və s.) istifadəyə keçmək deməkdir. Dünya İqtisadi Forumu bu prosesləri son on illikdə, yəni 2014-2023-cü ildə necə getdiyini təhlil etmişdir. Bu təhlilə əsasən, dünya ölkələrinin Enerji Keçidi (Transformasiyası) indeksini hesablamışdı. Tədqiqatlar göstərdi ki, bəs siyahıya İsvəç 55 indeksi ilə başlıq olur. Minimal Enerji Transformasiyası indeksi (40) Yəmən Respublikasında qeyd edilib. Azərbaycan Respublikasının indeksi 62-yə borabəndir və bu göstərici ilə ölkəmiz dünyada 32-ci yerdədir. Şəkil 1-də Azərbaycan Respublikasının və bəzi iqtisadi inkişaf etmiş ölkələrin enerji keçidi indeksi barəsində məlumatlar təqdim olunmuşdur.

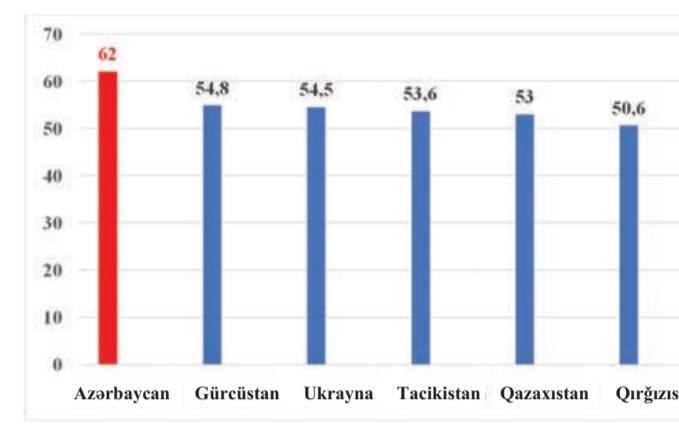

Şəkil 3. Enerji keçidi prosesinin iqtisadi somərəliyi: ÜDM-in hər vahidində (ABŞ dolları, alıcılıq pariteti qabiliyyəti ilə) qazanılmış enerji keçid indeksi vahidi. Mənbə: Dünya Bankı, 2024; Dünya İqtisadi Forumu, 2023.

Dünya Bankı və Dünya İqtisadi Forumunun məlumatları əsasında tərtib edilmiş Şəkil 3-dən görüldüyü kimi müqayisədə ölkələr arasında enerji keçidi sahəsində on yüksək iqtisadi somərəliyi Azərbaycan Respublikası nümayiş etdirir. Nisbətən məhdud resurslara dəha yüksək nüscələrə əldə edilməsi yalnız təqdim olunmuşdur.

İqlim döyişməsi üçün önemli olan enerji keçidi sahəsində Azərbaycan Respublikasının qazandığı üstünlükələr dövlət idarəciliğin elmi və praktikasına görtürən yeni texnologiyalar kompleksinə töhfəlidir. Bu kompleks sinergetik, komplementar, kompensasiyon və komplimentar (komplementar ilə qarışdırılmış) texnologiyalardır. Bu texnologiyaların formallaşmasında və həyata keçirilməsində ölkənin Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fonduñun prezidenti Mehriban Əliyevannın məqsədönlü və uğurlu fəaliyyəti yeni dövlət idarəciliğin texnologiyalarının vacib elementidir. COP29 ölkənin beynəlxalq soviyyədə keçirdiyi növbəti tədbirdir və onun uğurlu olacağına şübhə yoxdur.

Qeyd edilmişdir ki, enerji keçidi sahəsində fəaliyyətinin görə Azərbaycan Respublikası keçmiş SSRİ ölkələri arasında liderdir (Şəkil 2).

Şəkil 4. Azərbaycan Respublikası və bəzi keçmiş SSRİ ölkələrinin Enerji Keçidi (Transformasiya) İndeksi. Mənbə: Dünya İqtisadi Forumu, 2023

Şəkil 4-dən görüldüyü kimi, Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən təqdimatla colb edilmiş keçmiş SSRİ ölkələri arasında Azərbaycan Respublikası enerji keçidi (transformasiyası) sahəsində liderdir. Dünya İqtisadi Forumunun təhlilində təqdim olunmuş rəqəmlərdə aydın olur ki, ölkəmiz və bəzən qrupa aiddən dövlətlər arasında fərqli olduğudur. Keçmiş SSRİ ölkələri arasında öz enerji transformasiyası indeksinə görə Azərbaycana on yaxın ölkə Gürcüstəndir. Lakin bu ölkənin müvafiq indeksi Azərbaycandan 7,2 vahid aşağıdır. Bu kifayət dərəcədə yüksəkdir.

Şəkil 4-dən görüldüyü kimi, Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən təqdimatla colb edilmiş keçmiş SSRİ ölkələri arasında Azərbaycan Respublikası enerji keçidi (transformasiyası) sahəsində liderdir. Dünya İqtisadi Forumunun təhlilində təqdim olunmuş rəqəmlərdə aydın olur ki, ölkəmiz və bəzən qrupa aiddən dövlətlər arasında fərqli olduğudur. Keçmiş SSRİ ölkələri arasında öz enerji transformasiyası indeksinə görə Azərbaycana on yaxın ölkə Gürcüstəndir. Lakin bu ölkənin müvafiq indeksi Azərbaycandan 7,2 vahid aşağıdır. Bu kifayət dərəcədə yüksəkdir.

Şəkil 4-dən görüldüyü kimi, Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən təqdimatla colb edilmiş keçmiş SSRİ ölkələri arasında Azərbaycan Respublikası enerji keçidi (transformasiyası) sahəsində liderdir. Dünya İqtisadi Forumunun təhlilində təqdim olunmuş rəqəmlərdə aydın olur ki, ölkəmiz və bəzən qrupa aiddən dövlətlər arasında fərqli olduğudur. Keçmiş SSRİ ölkələri arasında öz enerji transformasiyası indeksinə görə Azərbaycana on yaxın ölkə Gürcüstəndir. Lakin bu ölkənin müvafiq indeksi Azərbaycandan 7,2 vahid aşağıdır. Bu kifayət dərəcədə yüksəkdir.

Şəkil 4-dən görüldüyü kimi, Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən təqdimatla colb edilmiş keçmiş SSRİ ölkələri arasında Azərbaycan Respublikası enerji keçidi (transformasiyası) sahəsində liderdir. Dünya İqtisadi Forumunun təhlilində təqdim olunmuş rəqəmlərdə aydın olur ki, ölkəmiz və bəzən qrupa aiddən dövlətlər arasında fərqli olduğudur. Keçmiş SSRİ ölkələri arasında öz enerji transform

7 FEVRAL AZƏRBAYCANDA PREZİDENT SEÇKİLƏRİ GÜNÜDÜR

Azad edilmiş ərazilərdəki seçki məntəqələrində səsvermə üçün hər cür şərait yaradılıb

Fevralın 7-nə toyin olunan növbədənənən prezident seçkisi ilk dəfə olaraq bütün ölkə ərazisində keçiriləcək. Bunun üçün işgaldən azad edilmiş Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda 26 seçki məntəqəsi yaradılıb.

AZƏRTAC xəbor verir ki, Azərbaycan Respublikası Prezident Administrasiyasının və Mərkəzi Seçki Komissiyasının nümayəndələri seçkilərə həsr olunmuş təşviyyətini öyrənmək üçün işgaldən azad olunmuş Ağdor, Kolbəcor, Ləçin, Şuşa, Ağdam, Füzuli, Qubadlı, Zəngilan, Cəbrayıllı, Xocavənd, Xocalı və Xankəndi ərazisində yaradılan seçki məntəqələrinə baxış keçirilər. Baxış zamanı məntəqə sədrləri və üzvləri ilə seçkilərə hazırlıqla bağlı müzakirələr aparılıb.

Seçki prosesinin tam şəffaf və demokratik şəraidi keçməsi üçün bütün seçki məntəqələri lazımi texniki vasitə və metodiki vəsaitlərə, yanğın təhlükəsizliyi, fasılısız rabitə və elektrik enerjisi ilə təchiz olunub. Vətəndaşların seçimlərini sorbəst şəkildə etmələri üçün səsverme kabinetləri quraşdırılıb, məntəqələrdə seçki qutuları və lazımi inventar avadanlıqlar paylanıblı, seçci siyahıları və məlumat lövhələri asılıb. Seçki məntəqələrinə müraciət və ultrabənövşəyli lampalar və digər zəruri vəsaitlər götürülüb. Katib və üzvlər, habelə seçkini izləyəcək müşahidəçilər üçün yerlər müəyyənləşdirilib. Seçki məntəqələrinin ərazisində seçkiqabağı təşviyatın aparılması və təşviyat materialları

nin lövhələrdə yerləşdirilməsi üçün müvafiq yerlər müəyyənləşdirilib.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Ərazi-toşkilat məsələləri şöbəsinin müdürünin müavini Nişaz Əliyev jurnalçılarla müshahibəsində bildirib ki, Azərbaycan öz dövlət suverenliyini tam bərpa etdiyindən sonra ölkəmizin bütün ərazisində ilk dəfə olaraq keçiriləcək prezident seçkilərinin azad, demokratik və şəffaf şəkildə təşkili üçün şəhər və rayonlarda böyük həzirlıqlar aparılır. Artıq 6319 seçki məntəqəsi seçkilərə tam hazırlıq təşviyyətinə getirilib. Min seçki məntəqəsinə vəb-

kameraların quraşdırılması tömin edilib.

"Biz Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının təşviyyətini öyrənmək üçün işgaldən azad olunmuş ərazilərdə 22 minə yaxın seççi qeydə alımb. Bu seçciliyin 3700 nəfəri həmin ərazilərə daimi yaşamaq üçün köçənlərdir. 18 min nəfərdən çoxu isə təkintili-quruculuq işlərində çalışan vətəndaşlardır.

Biz Mərkəzi Seçki Komissiyasının nümayəndələri ilə

bir yerdə seçki məntəqələrinin monitorinqini keçiririk. Bütün seçki məntəqələrinin maddi-texniki təchizat məsələləri öz həlliini təpib. Seçki məntəqələri etibarlı rabitə, fasılısız elektrik enerjisi ilə tömin olunub. Əmənilikdə deyə bilərik ki, Azərbaycan vətəndaşlarının bütün ölkə ərazisində olduğu kimi, işgaldən azad olunmuş ərazilərdə də rəhat sərvətli, seçkilərin əyləşdiyi otaqların təchizatı başa çatdırılıb. Məntəqələr elektrik enerjisinin fasılısız verilməsi nəzarət altındadır. Mərkəzi Seçki Komissiyası olaraq, biz de seçki məntəqələrini lazımi tochi-zatla tömin etmişik. Seçki məntəqələri seçki günü istifadə olunacaq ultrabənövşəyi lampalar, səsverme kabinetləri, şəffaf seçki qutuları, seçci siyahıları və digər avadanlıqlarla təchiz olunub".

Mərkəzi Seçki Komissiya-sının katibliyinin müdürü İlqar Olizadənin sözlerinə görə, iş-

galdan azad olunmuş ərazilərdə seçki məntəqələri üçün yüksək seviyyədə binalar ayrılib: "Hər bir seçki məntəqəsi lazımi kommunikasiya ilə tömin olunub. Seçki məntəqələrinin yerləşdiyi otaqların təchizatı başa çatdırılıb. Məntəqələr elektrik enerjisinin fasılısız verilməsi nəzarət altındadır. Mərkəzi Seçki Komissiyası olaraq, biz de seçki məntəqələrini lazımi tochi-zatla tömin etmişik. Seçki məntəqələri seçki günü istifadə olunacaq ultrabənövşəyi lampalar, səsverme kabinetləri, şəffaf seçki qutuları, seçci siyahıları və digər avadanlıqlarla təchiz olunub".

AZƏRTAC xəbor verir ki, növbəti tödbir Göncədə bölgədə olan dairə seçki komissiyalarının üzvlərinin və media nümayəndələrinin təşiratı ilə "Vətəndaşların seçki hüququnun töminini" mövzusunda keçirilib.

Tədbirdə Ombudsman Aparatının rəhbəri Aydin Sofianlı "Müşahidəcilik institutunun əhəmiyyəti və Ombudsmanın bu prosesdə rolu" və Mərkəzi Seçki Komissiyasının

MSK nəzdində fəaliyyət göstərən Mətbuat qrupunun icası olub

2024-cü il fevralın 7-nə toyin edilmiş növbədənənən Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkiləri ilə əlaqədar yanvarın 16-də Mərkəzi Seçki Komissiyası (MSK) nezdində Mətbuat qrupunun icası keçirilib.

AZƏRTAC xəbor verir ki, Mətbuat qrupunda təmsil olunan MSK üzvləri və qrup üzvü olan müvafiq media qurumları nümayəndələrinin, habelə beynəlxalq müşahidəcinin iştirak etdiyi iclasda əvvəlcə prezident seçkiləri ilə əlaqədar seçkiqabağı təşviyat proseslerinin gedisi barədə məlumat verilib. Bildirilib ki, yanvarın 15-də etibarən seçkiqabağı təşviyat başlayıb və bu mərhəsə səsvermenin başlanmasına 24 saat qalmaq bitəcək. Müxtəlif siyasi partiyalar tərifindən iki sırülən, eləcə də öz təşəbbüsü ilə seçkiləri qatılan 7 naməz qeydə alınaraq azad seçki müraciətesinə qoşulub.

Eyni zamanda diqqət çətdərlərə keçirilən, seçkiqabağı təşviyatın aparılması üçün geniş imkanlar və hərortəli şərait tömin olunub. Belə ki, prezidentiyyətində naməzəldərin və naməzdi qeydə alınmış siyasi partiyaların seçicilərə görüşləri üçün 125 seçki dairesi üzrə 139-u açıq, 139-u qapalı olmaqla, ümumiylə 278 yer ayrıilib. Bütün təşviyat subyektləri üçün ödənişsiz olub və yerlərdə həc bir icazo almadan, sadəcə, digər naməzəldərin və naməzdi qeydə alınmış siyasi partiyaların görüşləri ilə üst-üstü düşməsin deyə, aidiyyəti dairə seçki komissiyasını əvvəlcənən məlumatlandırmaqla seçicilərə görüşlər keçirilər. Seçki Məccəlesi qanunvericiliyə qədər olunmayış digər yerlərdən istifadə etməsinin mümkünlüyü də töbət edir. Naməzəldər tərefindən müraciət olunarsa, bütün təşviyat subyektləri üçün bərabərlik prinsipini gözönəklək olaraq yəni osaslarla dairə seçki komissiyalarının yerli qurumlarla əməkdaşlığı soratında başqa məkanları tömin olunması da nəzərdə tutulur.

O da vurğulanıb ki, bu seçkilərdə "Azərbaycan" qəzeti, "Xalq qəzeti", "Bakinski raboci" qəzətindən əlavə, "Respublika" qəzətində də dərc imkani yaradılıb və beləliklə, ödənişsiz osaslarla seçkiqabağı təşviyatın aparılması mümkün olan dövrü nəşrərin sayı 4-ə çatdırılıb. Ödənişli osaslarla seçkiqabağı təşviyatın aparılması üçün medianın daxil olan və tömin edilən 44 müraciət, əvvəlcə illərə müqayisədən sonra qarşıdan gelen seçimlərdə də yüksək fəaliyyətin göstəricisidir.

Əlavə edilib ki, İctimai Televiziya və Radio Yayımları Şirkətinə qanunvericiliyə nəzərdə tutulan 2 dəfə artıq - həftəlik 6 saat ödənişsiz efir vaxtı ayrıilib. Hüquq olan subyektlər, habelə mətbuat qrupunun funksiyaları ilə bağlı müxtəlif məsələlərə təqdimatda "dəyirmi masa" formatına uyğun istifadə edir. Yanvarın 15-de İctimai Televiziya və

Mətbuat qrupunun iclasının sonunda seçkilərdə rəvət və vəzifələrindən ibarətdir. Qrup öz fəaliyyətindən seçkiqabağı təşviyatda dair qanunvericiliklə müəyyən olmuş tələbləri, MSK tərefindən qobul edilmiş, eləcə də digər normalit xarakterli aktları rəhbər tutur. Mətbuat qrupu həmçinin mediada seçkiqabağı təşviyatın aparılmışının müəyyən olunmuş qaydalarla təsdiq olunması üçün tödərlər görür, zərurət hallarda həmin müraciətlər üzrə toklıflarını MSK-nin müzakirəsinə əxarır.

Mətbuat qrupunun iclasında medianın seçkiqabağı təşviyatın aparılması üçün geniş imkanlar və vəzifələrindən ibarətdir. Qrup öz fəaliyyətindən seçkiqabağı təşviyatda dair qanunvericiliklə müəyyən olmuş tələbləri, MSK tərefindən qobul edilmiş, eləcə də digər normalit xarakterli aktları rəhbər tutur. Mətbuat qrupu həmçinin mediada seçkiqabağı təşviyatın aparılmışının müəyyən olunmuş qaydalarla təsdiq olunması üçün tödərlər görür, zərurət hallarda həmin müraciətlər üzrə toklıflarını MSK-nin müzakirəsinə əxarır.

Mətbuat qrupunun iclasının sonunda seçkilərdə rəvət və vəzifələrindən ibarətdir. Qrup öz fəaliyyətindən seçkiqabağı təşviyatda dair qanunvericiliklə müəyyən olmuş tələbləri, MSK tərefindən qobul edilmiş, eləcə də digər normalit xarakterli aktları rəhbər tutur. Mətbuat qrupu həmçinin mediada seçkiqabağı təşviyatın aparılmışının müəyyən olunmuş qaydalarla təsdiq olunması üçün tödərlər görür, zərurət hallarda həmin müraciətlər üzrə toklıflarını MSK-nin müzakirəsinə əxarır.

Mətbuat qrupunun iclasının sonunda seçkilərdə rəvət və vəzifələrindən ibarətdir. Qrup öz fəaliyyətindən seçkiqabağı təşviyatda dair qanunvericiliklə müəyyən olmuş tələbləri, MSK tərefindən qobul edilmiş, eləcə də digər normalit xarakterli aktları rəhbər tutur. Mətbuat qrupu həmçinin mediada seçkiqabağı təşviyatın aparılmışının müəyyən olunmuş qaydalarla təsdiq olunması üçün tödərlər görür, zərurət hallarda həmin müraciətlər üzrə toklıflarını MSK-nin müzakirəsinə əxarır.

Mətbuat qrupun iclasının sonunda seçkilərdə rəvət və vəzifələrindən ibarətdir. Qrup öz fəaliyyətindən seçkiqabağı təşviyatda dair qanunvericiliklə müəyyən olmuş tələbləri, MSK tərefindən qobul edilmiş, eləcə də digər normalit xarakterli aktları rəhbər tutur. Mətbuat qrupu həmçinin mediada seçkiqabağı təşviyatın aparılmışının müəyyən olunmuş qaydalarla təsdiq olunması üçün tödərlər görür, zərurət hallarda həmin müraciətlər üzrə toklıflarını MSK-nin müzakirəsinə əxarır.

Gəncədə "Vətəndaşların seçki hüququnun töminini" mövzusunda "dəyirmi masa" keçirilib

Mərkəzi Seçki Komissiyası (MSK) və Ombudsman Aparatının birgə təşkilatlığı ilə növbədənənən prezident seçkiləri ilə əlaqədar Mərkəzi Seçki Komissiyası (MSK) tərefindən töbət edilən 107 sayılı "SEÇKİ MƏNTƏQƏSİ" (107 saylı SEÇKİ MƏNTƏQƏSİ)

biləcək qatılımcıların müəyyən edilməsi ilə yanaşı, siyasi proseslərdə vətəndaşların təşviyatçılarının artırılmasına və seçki prosesinin ölkənin qanunvericiliyinə və beynəlxalq standartlara uyğun keçirilməsini qiyamətləndirməyə imkan verir.

Cıxlışlardan sonra suallar cavablandırılıb.

Trampın öz partiyasında reytinqi yüksəkdir

Respublikacıların 70 faizdən çoxu səhiq prezidentin Co Baydeni məğlub edəcəyinə inanır

ABŞ-nin keçmiş prezidenti Donald Tramp respublikaçıların Ayova ştatında keçirilən kokusunda (siyasi partiyanın və ya siyasi hörmətindən tərəfdarlarının yığıncağında) səslərin çoxunu qazanıb. Bu, respublikaçılar Partiyasından prezidentliyə namızad seçmək üçün ölkənin ilk səsverməsindədir.

Səslər hesabından sonra Tramp onların 51 faizini, Florida ştatının gubernatoru Ron Desantis 21,2 faizini, ABŞ-nın BMT-dəki keçmiş səfəri Nikki Heyli 19,1 faizini toplayıb. Səslərin toxumon 7 faizini Vivek Ramaswami qazanıb və bundan sonra yarı tərk etdiyi açıqlayıb. Prezident seçkilərindən respublikaçıları tomsil etmək üçün mübarizə aparan digər üç naməzdən hər biri 1 faizdən az səs toplayıb.

Demokratik Partiyanın seçiciləri də eyni gündə, yanvarın 15-də görüşüb, lakin səsvermənin özü növbəti bir neçə həftə orzunda poçtla keçiriləcək. Nəticələr martın 5-də gözlənilir.

Respublikaçılar və Demokratik partiyalarından prezidentliyə naməzdələr üçün seçkilər iki formatda - koks və praymeriz formatında keçiriləcək. Birinci, müəyyən bir partiya tərofından yerli səviyyədə təşkil edilən seçicilərin qeyri-rosni görüşləri və səslər başları və ya ollorun qaldırılması ilə heşablanıb. Praymeriz (ilkin seçkilər) isə ştatların hökumətləri tərəfindən təşkil edilir və səsvermədən seçki qutuları və bülətlənlərdən istifadə olunur.

Praymeriz isə ştatlara və seçicilərə yaxşıdır. Yanvarın 16-na olan məlumatda görə, ABŞ prezidenti vəzifəsinə naməzdələr hazırlı dövlət başçısı Co Bayden (Demokratik Partiya), Minnesota və Nümayəndələr Palatasının üzvü Din Phillips (Demokratik Partiya), yaxıcı Marianna Ulyamson (Demokratik Partiya), keçmiş prezident Donald Tramp (Respublika Partiyası), Conubi Karolinanın keçmiş seçibləri və ABŞ-nın BMT-dəki səhiq daimi nümayəndəsi Nikki Heyli (Respublika Partiyası). Florida Qubernatoru Ron Desantis (Respublika Partiyası), sahibkar Vivek Ramaswami (Respublika Partiyası), naməzdəliyini geri götürür.

Ayova səsverməsi prezident seçkilərində hər hansı rol oynayacaq?

Ayova ştatının ilk kokusunu onənovi olaraq çox diqqət çə-

rəb, Arkanzasın keçmiş gubernatoru Asa Hatcinson (Respublika Partiyası), texası iş adamı və kilo pastoru Rayan Binkli (Respublika Partiyası), siyasetçi və radio aparıcısı kiçik Robert Kennedy (müstəqil namızad), folsəfə professoru və siyasi faal Kornel Uest (müstəqil namızad), həkim Cill Stayndor (Yaşlılar Partiyası).

Seçki təqviminin ən vacib günlərindən biri martın 5-i - superçərçənböyük adlanan gün olacaq. Həmin gün ABŞ-nın 16 ştatında və adətən orzularında partiyadaxili seçkilər keçiriləcək: Alabama, Alyaska, Amerika Samoası, Arkanzas, Vermont, Virciniya, Kaliforniya, Kolorado, Massaçusets, Men, Minnesota, Şimali Karolina, Oklahoma, Tennessee, Texas və Yuta. Ayova ştatının demokratik kokuslarında poçtla səsvermənin nəticələri də həmin gün verilməlidir.

Ümumiylədən martın sonuna qədər ştatların üçüdən keçiriləcək və hər bir ştatın keçiriləcək və çox güman ki, 5 noyabr seçkilərində kimlərin adalarının səsvermə bülleteninə salınacağı bollı olacaq. Formal olaraq naməzdələr iştirakçılarının səsverməsi qurultaylarında baş verəcək: respublikaçılar bunu 15-18 iyulda, demokratlar isə 19-22 avqustda keçiriləcəklər.

Kokuslarda seçicilər səsverməni tərəfdarları keçiriləcək. Co Bayden rəsmi olaraq onlarda iştirak etmir, lakin tərəfdarları seçicilər səsvermə bülleteninə onun adını ilə yazmağa çağırır (Nyu Hempşir ABŞ-nın yeddi ştatından biridir ki, burada "yazılmış" naməzdələr üçün səslər avtomatik sayılır).

Fevralın 3-də Cənubi Karolinanın demokratlarının, fevralın 24-də isə respublikaçıların praymerizləri keçiriləcək. Co Bayden rəsmi olaraq onlarda iştirak etmir, lakin tərəfdarları seçicilər səsverməni tərəfdarları keçiriləcək. Üstölk, "filler" üçün eyni ştatda iki gün sonra baş tutacaq kokuslar daha vacib olacaq.

Son zamanlar respublikaçı siyasetçilər Prezident Co Baydenin ABŞ-yə qanunsuz imtiyazlaşdırmaq və qarşı mübarizəni əsaslı şəkildə artırmağı və ölkənin Meksika ilə sorhədərinin mühafizəsini gücləndirməyi tövbə edirlər.

İştirakçıların böyük əksəriyyəti Trampın 2020-ci il prezidenti seçkilərindən həqiqətən qalib gəldiyini inanır. Tramp dəstekleyənlərin ümumi sayı arasında buna inanınanları payı 90 faizə çatır.

Respublikaçıların 70 faizdən çoxu Donald Trampın 2024-cü il seçkilərində Co Baydeni mütləq möğləb edəcəyinə inanır.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

kib, baxmayaraq ki, şat iyul konvensiyasında 2429 nümayəndənin yalnız 40-i ilə (shaliyo görə) təmsil olunacaq. Səhəbələrin elektral təqvimində yerləşməsi ilə bağlıdır: ölkədə ilk partiyadaxili seçkilərin nəticələri konkret naməzdə dəstəyin osas göstəricisine çevrilir, uğur və ya uğursuzluq onun goləcək kampaniyasına ciddi təsir göstərə bilər.

Məsələn, hesab edilir ki, məhz Barak Obamanın Ayova ştatında Demokratik Partiyasının kokusunda qoləbə qazanması ona 2008-ci il prezidentlik yarışının növbəti mərhələlərində evveller favorit hesab edilən Hillari Clintonu qabaqlayaraq liderliyə ola keçirməyə kömək edib. Eyni zamanda həmin ştatda uğur həmişə bu və ya digər naməzdən Ağ Evədə yerini proqnozlaşdırır: həm 2016-ci ilde Tramp, həm 2020-ci ilde Bayden özbək partiyada uduzublar, lakin yekunda prezident seçiliblər.

2024-cü ilədən osas intriga Ayova ştatında respublikaçıların kokusunda kimin qalib gələcəyi deyildi; ixtimai rəy sorğularına görə, Tramp rəqiblərini təxminən 30 faiz qabaqlayıb. Əsas mübarizə ikinci yer üzündə - Nikki Heyli və Ron Desantis arasındadır. Lakin həmin ştatda uğur həmişə bu və ya digər naməzdən Ağ Evədə yerini proqnozlaşdırır: həm 2016-ci ilde Tramp, həm 2020-ci ilde Bayden özbək partiyada uduzublar, lakin yekunda prezident seçiliblər.

Yanvarın 16-na olan məlumatda görə, ABŞ prezidenti vəzifəsinə naməzdələr hazırlı dövlət başçısı Co Bayden (Demokratik Partiya), Minnesota və Nümayəndələr Palatasının üzvü Din Phillips (Demokratik Partiya), yaxıcı Marianna Ulyamson (Demokratik Partiya), keçmiş prezident Donald Tramp (Respublika Partiyası), Conubi Karolinanın keçmiş seçibləri və ABŞ-nın BMT-dəki səhiq daimi nümayəndəsi Nikki Heyli (Respublika Partiyası). Florida Qubernatoru Ron Desantis (Respublika Partiyası), sahibkar Vivek Ramaswami (Respublika Partiyası), naməzdəliyini geri götürür.

Heyli üçün ikinci yer müəyyən mənənda qələbə ola bilər. Siyasetçi Ayovadakı nəticələrini nailiyət kimi şərh edir. Onun sözlərinə görə,

Yanvarın 16-na olan məlumatda görə, ABŞ prezidenti vəzifəsinə naməzdələr hazırlı dövlət başçısı Co Bayden (Demokratik Partiya), Minnesota və Nümayəndələr Palatasının üzvü Din Phillips (Demokratik Partiya), yaxıcı Marianna Ulyamson (Demokratik Partiya), keçmiş prezident Donald Tramp (Respublika Partiyası), Conubi Karolinanın keçmiş seçibləri və ABŞ-nın BMT-dəki səhiq daimi nümayəndəsi Nikki Heyli (Respublika Partiyası). Florida Qubernatoru Ron Desantis (Respublika Partiyası), sahibkar Vivek Ramaswami (Respublika Partiyası), naməzdəliyini geri götürür.

Heyli üçün ikinci yer müəyyən mənənda qələbə ola bilər. Siyasetçi Ayovadakı nəticələrini nailiyət kimi şərh edir. Onun sözlərinə görə,

Yanvarın 16-na olan məlumatda görə, ABŞ prezidenti vəzifəsinə naməzdələr hazırlı dövlət başçısı Co Bayden (Demokratik Partiya), Minnesota və Nümayəndələr Palatasının üzvü Din Phillips (Demokratik Partiya), yaxıcı Marianna Ulyamson (Demokratik Partiya), keçmiş prezident Donald Tramp (Respublika Partiyası), Conubi Karolinanın keçmiş seçibləri və ABŞ-nın BMT-dəki səhiq daimi nümayəndəsi Nikki Heyli (Respublika Partiyası). Florida Qubernatoru Ron Desantis (Respublika Partiyası), sahibkar Vivek Ramaswami (Respublika Partiyası), naməzdəliyini geri götürür.

Heyli üçün ikinci yer müəyyən mənənda qələbə ola bilər. Siyasetçi Ayovadakı nəticələrini nailiyət kimi şərh edir. Onun sözlərinə görə,

Yanvarın 16-na olan məlumatda görə, ABŞ prezidenti vəzifəsinə naməzdələr hazırlı dövlət başçısı Co Bayden (Demokratik Partiya), Minnesota və Nümayəndələr Palatasının üzvü Din Phillips (Demokratik Partiya), yaxıcı Marianna Ulyamson (Demokratik Partiya), keçmiş prezident Donald Tramp (Respublika Partiyası), Conubi Karolinanın keçmiş seçibləri və ABŞ-nın BMT-dəki səhiq daimi nümayəndəsi Nikki Heyli (Respublika Partiyası). Florida Qubernatoru Ron Desantis (Respublika Partiyası), sahibkar Vivek Ramaswami (Respublika Partiyası), naməzdəliyini geri götürür.

Heyli üçün ikinci yer müəyyən mənənda qələbə ola bilər. Siyasetçi Ayovadakı nəticələrini nailiyət kimi şərh edir. Onun sözlərinə görə,

Yanvarın 16-na olan məlumatda görə, ABŞ prezidenti vəzifəsinə naməzdələr hazırlı dövlət başçısı Co Bayden (Demokratik Partiya), Minnesota və Nümayəndələr Palatasının üzvü Din Phillips (Demokratik Partiya), yaxıcı Marianna Ulyamson (Demokratik Partiya), keçmiş prezident Donald Tramp (Respublika Partiyası), Conubi Karolinanın keçmiş seçibləri və ABŞ-nın BMT-dəki səhiq daimi nümayəndəsi Nikki Heyli (Respublika Partiyası). Florida Qubernatoru Ron Desantis (Respublika Partiyası), sahibkar Vivek Ramaswami (Respublika Partiyası), naməzdəliyini geri götürür.

Heyli üçün ikinci yer müəyyən mənənda qələbə ola bilər. Siyasetçi Ayovadakı nəticələrini nailiyət kimi şərh edir. Onun sözlərinə görə,

Yanvarın 16-na olan məlumatda görə, ABŞ prezidenti vəzifəsinə naməzdələr hazırlı dövlət başçısı Co Bayden (Demokratik Partiya), Minnesota və Nümayəndələr Palatasının üzvü Din Phillips (Demokratik Partiya), yaxıcı Marianna Ulyamson (Demokratik Partiya), keçmiş prezident Donald Tramp (Respublika Partiyası), Conubi Karolinanın keçmiş seçibləri və ABŞ-nın BMT-dəki səhiq daimi nümayəndəsi Nikki Heyli (Respublika Partiyası). Florida Qubernatoru Ron Desantis (Respublika Partiyası), sahibkar Vivek Ramaswami (Respublika Partiyası), naməzdəliyini geri götürür.

Heyli üçün ikinci yer müəyyən mənənda qələbə ola bilər. Siyasetçi Ayovadakı nəticələrini nailiyət kimi şərh edir. Onun sözlərinə görə,

Yanvarın 16-na olan məlumatda görə, ABŞ prezidenti vəzifəsinə naməzdələr hazırlı dövlət başçısı Co Bayden (Demokratik Partiya), Minnesota və Nümayəndələr Palatasının üzvü Din Phillips (Demokratik Partiya), yaxıcı Marianna Ulyamson (Demokratik Partiya), keçmiş prezident Donald Tramp (Respublika Partiyası), Conubi Karolinanın keçmiş seçibləri və ABŞ-nın BMT-dəki səhiq daimi nümayəndəsi Nikki Heyli (Respublika Partiyası). Florida Qubernatoru Ron Desantis (Respublika Partiyası), sahibkar Vivek Ramaswami (Respublika Partiyası), naməzdəliyini geri götürür.

Heyli üçün ikinci yer müəyyən mənənda qələbə ola bilər. Siyasetçi Ayovadakı nəticələrini nailiyət kimi şərh edir. Onun sözlərinə görə,

Yanvarın 16-na olan məlumatda görə, ABŞ prezidenti vəzifəsinə naməzdələr hazırlı dövlət başçısı Co Bayden (Demokratik Partiya), Minnesota və Nümayəndələr Palatasının üzvü Din Phillips (Demokratik Partiya), yaxıcı Marianna Ulyamson (Demokratik Partiya), keçmiş prezident Donald Tramp (Respublika Partiyası), Conubi Karolinanın keçmiş seçibləri və ABŞ-nın BMT-dəki səhiq daimi nümayəndəsi Nikki Heyli (Respublika Partiyası). Florida Qubernatoru Ron Desantis (Respublika Partiyası), sahibkar Vivek Ramaswami (Respublika Partiyası), naməzdəliyini geri götürür.

Heyli üçün ikinci yer müəyyən mənənda qələbə ola bilər. Siyasetçi Ayovadakı nəticələrini nailiyət kimi şərh edir. Onun sözlərinə görə,

Yanvarın 16-na olan məlumatda görə, ABŞ prezidenti vəzifəsinə naməzdələr hazırlı dövlət başçısı Co Bayden (Demokratik Partiya), Minnesota və Nümayəndələr Palatasının üzvü Din Phillips (Demokratik Partiya), yaxıcı Marianna Ulyamson (Demokratik Partiya), keçmiş prezident Donald Tramp (Respublika Partiyası), Conubi Karolinanın keçmiş seçibləri və ABŞ-nın BMT-dəki səhiq daimi nümayəndəsi Nikki Heyli (Respublika Partiyası). Florida Qubernatoru Ron Desantis (Respublika Partiyası), sahibkar Vivek Ramaswami (Respublika Partiyası), naməzdəliyini geri götürür.

Heyli üçün ikinci yer müəyyən mənənda qələbə ola bilər. Siyasetçi Ayovadakı nəticələrini nailiyət kimi şərh edir. Onun sözlərinə görə,

Yanvarın 16-na olan məlumatda görə, ABŞ prezidenti vəzifəsinə naməzdələr hazırlı dövlət başçısı Co Bayden (Demokratik Partiya), Minnesota və Nümayəndələr Palatasının üzvü Din Phillips (Demokratik Partiya), yaxıcı Marianna Ulyamson (Demokratik Partiya), keçmiş prezident Donald Tramp (Respublika Partiyası), Conubi Karolinanın keçmiş seçibləri və ABŞ-nın BMT-dəki səhiq daimi nümayəndəsi Nikki Heyli (Respublika Partiyası). Florida Qubernatoru Ron Desantis (Respublika Partiyası), sahibkar Vivek Ramaswami (Respublika Partiyası), naməzdəliyini geri götürür.

Heyli üçün ikinci yer müəyyən mənənda qələbə ola bilər. Siyasetçi Ayovadakı nəticələrini nailiyət kimi şərh edir. Onun sözlərinə görə,

Yanvarın 16-na olan məlumatda görə, ABŞ prezidenti vəzifəsinə naməzdələr hazırlı dövlət başçısı Co Bayden (Demokratik Partiya), Minnesota və Nümayəndələr Palatasının üzvü Din Phillips (Demokratik Partiya), yaxıcı Marianna Ulyamson (Demokratik Partiya), keçmiş prezident Donald Tramp (Respublika Partiyası), Conubi Karolinanın keçmiş seçibləri və ABŞ-nın BMT-dəki səhiq daimi nümayəndəsi Nikki Heyli (Respublika Partiyası). Florida Qubernatoru Ron Desantis (Respublika Partiyası), sahibkar Vivek Ramaswami (Respublika Partiyası), naməzdəliyini geri götürür.

Heyli üçün ikinci yer müəyyən mənənda qələbə ola bilər. Siyasetçi Ayovadakı nəticələrini nailiyət kimi şərh edir. Onun sözlərinə görə,

Yanvarın 16-na olan məlumatda görə, ABŞ prezidenti vəzifəsinə naməzdələr hazırlı dövlət başçısı Co Bayden (Demokratik Partiya), Minnesota və Nümayəndələr Palatasının üzvü Din Phillips (Demokratik Partiya), yaxıcı Marianna Ulyamson (Demokratik Partiya), keçmiş prezident Donald Tramp (Respublika Partiyası), Conubi Karolinanın keçmiş seçibləri və ABŞ-nın BMT-dəki səhiq daimi nümayəndəsi Nikki Heyli (Respublika Partiyası). Florida Qubernatoru Ron Desantis (Respublika Partiyası), sahibkar Vivek Ramaswami (Respublika Partiyası), naməzdəliyini geri götürür.

Heyli üçün ikinci yer müəyyən mənənda qələbə ola bilər. Siyasetçi Ayovadakı nəticələrini nailiyət kimi şərh edir. Onun sözlərinə görə,

Yanvarın 16-na olan məlumatda görə, ABŞ prezidenti vəzifəsinə naməzdələr hazırlı dövlət başçısı Co Bayden (Demokratik Partiya), Minnesota və Nümayəndələr Palatasının üzvü Din Phillips (Demokratik Partiya), yaxıcı Marianna Ulyamson